

Сутність проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту

Луцький інститут розвитку людини Університету "Україна" (м. Луцьк)

Постановка наукової проблеми та її значення. Глибокі структурні зміни в українському суспільстві, реформування всіх ланок освіти зумовили необхідність переосмислення системи підготовки кадрів у цілому для всіх галузей народного господарства й, зокрема, у сфері фізичної культури та спорту.

Незалежність України, відродження української нації спонукали до нового бачення професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання, спрямування її на потреби людини й держави в професійних, усебічно розвинених спеціалістах. Соціальне та педагогічне значення порушеної проблеми полягає в підготовці висококваліфікованих фахівців, які у своїй майбутній професійній діяльності здатні поєднувати глибокі фундаментальні теоретичні знання й практичну підготовку, володіти гуманістичними та моральними якостями, відповідально й творчо ставитися до справи, яку вони виконують.

Роботу виконано відповідно до плану НДР Луцького інституту розвитку людини Університету "Україна" з наукового напрямку "Зміст, форми і методи підготовки майбутніх фахівців для галузі адаптивної фізичної культури".

Аналіз останніх досліджень і публікацій із цієї проблеми. Формулюючи основні положення концепції професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту, ми спиралися на творчі доробки таких вітчизняних науковців, як Ю. А. Бріскін, Р. П. Карпюк і Р. В. Чудна. Ю. А. Бріскін дослідив теоретико-методичні основи спорту інвалідів як складової частини міжнародного олімпійського руху [2]. Р. П. Карпюк висвітлив теорію та методику професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання [3]. Р. В. Чудна обґрунтувала структуру й зміст навчальної дисципліни "Адаптивне фізичне виховання" у системі вищої фізкультурної освіти [6].

Аналіз праць учених дав підставу стверджувати, що тільки в деяких працях безпосередньо чи у зв'язку із вивченням інших проблем досліджуються окремі питання підготовки фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту.

Завдання дослідження – проаналізувати стан проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Р. Чудна зазначає, що "у сучасній Україні проблема забезпечення галузі фізичного виховання, фізичної культури і спорту людей із психофізичними порушеннями спеціалістами вирішується за рахунок таких спеціальностей: викладач фізичного виховання, тренер із виду спорту, спеціаліст фізичної реабілітації" [5, 64].

С. Матвеев, І. Когут і Л. Шульга зазначають, що при високому рівні розвитку спорту інвалідів в Україні, відзначається недостатня кількість фахівців, котрі володіють необхідною кількістю знань і вмінь, здатних успішно працювати з людьми, які мають фізичні й розумові недоліки розвитку.

Підготовка майбутніх фахівців з адаптивної фізичної культури вищими навчальними закладами України, як зазначають С. Матвеев, І. Когут і Л. Шульга, розпочалася з 1996 р., коли у Львівському державному інституті фізичної культури введена навчальна дисципліна "Теоретичні основи інваспорту" [4, 12–13].

Як указує Ю. А. Бріскін, "в Україні підготовку фахівців Олімпійського та професійного спорту до роботи з інвалідами розпочато у ЛДІФК із запровадженням навчальних дисциплін «Теоретичні основи інваспорту» (1996), «Паралімпійський спорт» (1999) та «Адаптивний спорт» (2002), у НУФВСУ – «Спорт інвалідів» (2003) [1, 3].

У Національному університеті фізичного виховання й спорту України підготовка фахівців з адаптивної фізичної культури розпочалася з уведення в 1999 р. в навчальний процес студентів кафедри теорії й методики фізичного виховання, рекреації й оздоровчої фізичної культури дисципліни “Адаптивне фізичне виховання”. Із 2002–2003 навчального року на кафедрі олімпійського і професійного спорту в навчальний процес студентів уведено дисципліну “Спорт інвалідів”.

Для виявлення стану підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту проведено анкетування студентів вищих навчальних закладів, у якому брали участь 424 особи. Респондентами виступили 58 студентів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 57 студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки, 48 студентів Запорізького національного університету, 101 студент Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Степана Дем'янчука, 160 студентів Луцького інституту розвитку людини Університету “Україна”.

Результати відповідей на запитання анкети “Наскільки Ви підготовлені до використання засобів адаптивної фізичної культури у своїй майбутній професійній діяльності?” показали, що із 424 студентів підготовленими себе вважають 19,31 %, частково підготовленими – 60,85 %, не підготовленими – 7,92 %, важко відповісти – 11,92 % студентів.

Відповіді на запитання анкети “Наскільки Ви підготовлені до майбутньої професійної діяльності в центрах інваспорту?” розподілилися таким чином: із 424 студентів указали, що підготовлені до майбутньої професійної діяльності в центрах інваспорту 14,12 % студентів, частково – 53,32 %, не підготовлені – 10,33 %, важко відповісти – 22,23 % студентів.

Отже, лише 14,12 % респондентів указали, що підготовлені до майбутньої професійної діяльності в центрах інваспорту, у той час як, на жаль, 22,23 % було важко відповісти на це запитання.

Висновки. Аналіз сучасного стану підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту свідчить про те, що у вищих навчальних закладах фізичного виховання та спорту недостатньо уваги приділяється питанням оптимізації професійної підготовки фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту.

Перспективи подальших досліджень убачаються в розробці науково-методичного забезпечення підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту.

Список використаної літератури

1. Бріскін Ю. А. Базова термінологія інваспорту / Ю. А. Бріскін // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 19. – С. 3–8.
2. Бріскін Ю. А. Теоретико-методичні основи спорту інвалідів як складової міжнародного олімпійського руху : дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / Бріскін Юрій Аркадійович. – Л., 2007. – 459 с.
3. Карпюк Р. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання: теорія та методика : монографія / Роман Петрович Карпюк. – Луцьк : ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2008. – 504 с.
4. Матвеев С. Адаптивный спорт и олимпийское движение / С. Матвеев, И. Когут, Л. Шульга // Наука в олимпийском спорте. – 2006. – № 1. – С. 9–14.
5. Чудна Р. В. Стан і актуальні питання галузі фізичного виховання неповносправних в Україні / Р. В. Чудна // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2002. – № 4. – С. 62–66.
6. Чудна Р. В. Обґрунтування структури та змісту навчальної дисципліни “Адаптивне фізичне виховання” в системі вищої фізкультурної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 “Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Р. В. Чудна. – К., 2003. – 21 с.

Анотації

Незалежність України, відродження української нації спонукали до нового бачення професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання, спрямування її на потреби людини й держави в професійних, усебічно розвинених спеціалістах. Завдання дослідження – проаналізувати стан проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту на сучасному етапі. У процесі анкетування студентів вищих навчальних закладів, у якому брало участь 424 особи, виявлено, що у вищих навчальних закладах фізичного виховання та спорту недостатньо уваги

приділяється питанням оптимізації професійної підготовки фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні фахівці з адаптивного фізичного виховання, центри інваспорту.

Елена Томащук, Александр Хриплиук. Суть проблемы профессиональной подготовки будущих специалистов по адаптивному физическому воспитанию к работе в центрах инваспорта. Независимость Украины, возрождение украинской нации сопутствуют новому видению профессиональной подготовки будущих специалистов по адаптивному физическому воспитанию, направленни её на нужды человека и государства в профессиональных, всесторонне развитых специалистах. Задача исследования – проанализировать состояние проблемы профессиональной подготовки будущих специалистов по адаптивному физическому воспитанию к работе в центрах инваспорта на современном этапе. В процессе анкетирования студентов высших учебных заведений, в котором участвовало 424 человека, было обнаружено, что в высших учебных заведениях физического воспитания и спорта недостаточно внимания уделяется вопросам оптимизации профессиональной подготовки специалистов по адаптивному физическому воспитанию к работе в центрах инваспорта.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущие специалисты по адаптивному физическому воспитанию, центры инваспорта.

Line Tomaschuk, Sasha Khrypliuk. The Essence of the Problem of Professional Training of Future Specialists in Adaptive Physical Education to Work in Centers Invasport. The independence of Ukraine, the revival of the Ukrainian nation induced to a new vision of professional training of future specialists in adaptive physical education, focusing on human needs and the state needs in a professional, fully developed professional. The purpose of the article – analyze the problems of professional training of specialists in adaptive physical education to work in centers Invasport today. During questioning of university students, which involved 424 people, it was found that in higher education physical education and sport deficient attention is spare to the optimization of training specialists in adaptive physical education to work in centers Invasport.

Key words: professional training, future specialists in adaptive physical education, centers of invalid sport.